

बुद्धभूमि नगरपालिकाको राजपत्र प्रकाशन सम्बन्धी कार्यविधि २०७४ को अनुसूची -२
दफा ४ तथा अनुसूची १ को भाग २ सँग सम्बन्धित

बुद्धभूमि राजपत्र

कपिलवस्तु

(स्थानीय राजपत्र)

खण्ड २

वर्ष ५

अंक १६

मिति : माघ ४ गते २०७८

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (२) बमोजिम बुद्धभूमि नगरपालिकाले बनाएको तल उल्लेखित बमोजिमको ऐन, कार्यविधि, निर्देशिका सर्वसाधारणको जानकारीका लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

भाग - १

सार्वजनिक निजि साझेदारीको माध्यमबाट बुद्धभूमि नगरक्षेत्र भित्रको व्यवसाय कर तथा घरबहाल कर असुली सम्बन्धी व्यवस्थापन करार कार्यविधि, २०७८

पृष्ठभूमि :

स्थानिय सरकारको रुपमा रहेको स्थानिय तहलाई वित्तिय दृष्टिकोणबाट सक्षम तुल्याउनको लागि स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले विभिन्न कर, दस्तुर तथा सेवा शुल्क लगाउन सक्ने गरी व्यवस्था गरेको छ । विकेन्द्रिकरणको सिद्धान्त अवलम्बन गर्दै आएका स्थानिय तहहरुको क्षमताको अभिवृद्धि गरी स्थानिय सेवाको गुणस्तरीयता र स्थानिय श्रोत साधनको प्रवर्द्धनको लागि स्थानीय स्तरका निजि क्षेत्रका साझेदारहरुलाई उपयुक्त ढंगबाट समावेश गर्न सकिनेमा आर्थिक विकास तथा स्थानिय तहको उद्देश्य प्राप्तीमा ठोस उपलब्धी हुन्छ ।

तसर्थ नेपाल सरकारले सार्वजनिक निजि साझेदारी नीति जारी गरी निजि क्षेत्रलाई पनि स्थानीय तहको कार्यहरुमा प्रत्यक्ष संलग्नताको बाटोलाई खुला गरेको तथा दशौ पञ्चवर्षिय योजना देखि यता सार्वजनिक निजि साझेदारीको विकासमा जोड दिएको र निजि क्षेत्रहरु सार्वजनिक निकायसँग संलग्न रहेर प्रतिफलमुखि काम गर्न उत्साहित रहेको सन्दर्भमा बुद्धभूमि नगर क्षेत्रमा पनि सार्वजनिक निजि साझेदारीमा गर्न सकिने प्रशस्त योजना तथा कार्यक्रमहरुलाई क्रमशः उजागर गर्दै अगाडी बढ्ने क्रममा नगरक्षेत्रको व्यवसायकर असुली, घरबहाल कर र व्यवसायिक प्रवर्द्धन कार्यक्रमलाई बुद्धभूमि नगरपालिका र बुद्धभूमि उद्योग वाणिज्य संघ, बुद्धभूमि कपिलवस्तु मार्फत सार्वजनिक निजि साझेदारीको अवधारणा अनुसार अगाडी बढाई दुवै पक्षको हितको साथै व्यवसायिक प्रवर्द्धनमा समेत जोड दिन स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ (घ) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी यो कार्यविधि तर्जुमा गरिएको छ ।

१. उद्देश्य :

बुद्धभूमि नगरपालिका नगरसभाले स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम नगरपालिका क्षेत्र भित्रका व्यवसायीहरुलाई तोकेको व्यवसायकरको संकलन, घर बहाल कर र व्यवसायीहरुलाई प्रोत्साहन तथा व्यावसाय प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्य यस कार्यविधिले लिएको छ ।

२. साझेदार निकायहरु :

सार्वजनिक निकायको रुपमा बुद्धभूमि नगरपालिका कार्यालय, कपिलवस्तु रहनेछ भने निजि क्षेत्रको रुपमा बुद्धभूमि उद्योग वाणिज्य संघ, बुद्धभूमि कपिलवस्तु रहनेछ ।

३. साझेदारीको स्वरुप :

सार्वजनिक निजि साझेदारी नीतिले अंगिकार गरे बमोजिम यस साझेदारीको स्वरुप व्यवस्थापन करारबाट हुने छ । जसमा कर संकलनको व्यवस्थापन बुद्धभूमि उद्योग वाणिज्य संघबाट हुनेछ र आवश्यक सहयोग एवं सहजीकरण नगरपालिकाबाट हुनेछ र व्यवसाय प्रवर्द्धनको क्षेत्रमा दुवै पक्षको समान दायित्व रहनेछ ।

४. सार्वजनिक निजि साझेदारी सहजिकरण समिति :

यस कार्यविधिलाई अझ प्रभावकारी तवरले कार्यान्वयनमा ल्याउन सार्वजनिक निजि सहजिकरण समिति गठन हुनेछ । उक्त समितिमा देहाय बमोजिमका सदस्यहरु रहनेछन् ।

संयोजक - प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, बुद्धभूमि नगरपालिका

सदस्य – अध्यक्ष उद्योग वाणिज्य संघ, बुद्धभूमि नगरपालिका

सदस्य – नगरपालिकाले तोकेको एकजना अधिकृतस्तरको प्रतिनिधि

सदस्य - बुद्धभूमि उद्योग वाणिज्य संघले तोकेको एकजना प्रतिनिधि

सदस्य सचिव - राजश्व शाखा प्रमुख, बुद्धभूमि नगरपालिका

उक्त समितिको कार्य निम्नानुसार हुनेछ ।

१. कम्तीमा प्रत्येक ३ महिनामा १ पटक बैठक बस्नेछ ।
२. व्यवसाय करको दर एवं दायरामा छलफल गरी नगरपालिकामा प्रतिवेदन पेश गर्ने ।
३. नयाँ सम्भावनाहरुको खोजि गरि दुवै निकायमा प्रतिवेदन पेश गर्ने ।
४. कार्यान्वयनका सन्दर्भमा आई पर्ने समस्या समाधानका विकल्पहरुको खोजि गर्ने ।
५. व्यवसाय करको अधिकतम संकलनको लागि आवश्यक प्रकृया अवलम्बन गर्ने ।
६. नगरको व्यवसाय प्रवर्द्धनमा खेलनुपर्ने भूमिकाको सन्दर्भमा प्रतिवेदन गर्ने ।
७. व्यवसाय कर असुलीको अनुगमन गरी प्रतिवेदन गर्ने ।
८. कर अभ्यासर करदाता शिक्षा प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक सल्लाह र सुझाव नगरपालिकालाई दिने ।

५. साझेदारीका शर्तहरू :

यस व्यवस्थापन करार कार्यविधिमा बुद्धभूमि नगरपालिका नगर प्रमुख तथा बुद्धभूमि नगरपालिका उद्योग वाणिज्य संघको अध्यक्षले हस्ताक्षर गरेको मिति देखि यो कार्यविधि लागू हुनेछ । यसमा उल्लेखित देहाय बमोजिमका शर्तहरूलाई व्यवसायकर, घरबहाल करको अधिकतम असुली व्यावसायिक हित प्रवर्द्धन नगरपालिकाको राजश्व अभिवृद्धि तथा दुई पक्षीय हित बाहेक अन्य आशयमा व्याख्या गरिने छैन ।

शर्तहरू :

- व्यवसाय कर तथा घर बहाल कर संकलनको आधार बुद्धभूमि नगरपालिकाद्वारा स्वीकृत आर्थिक ऐनलाई मानिनेछ ।
- कार्यविधि लागू भएपश्चात तोकिएको दर र प्रणाली मार्फत बुद्धभूमि उद्योग वाणिज्य संघले व्यवसाय कर तथा घर बहाल कर संकलन गर्ने
- आ.व. २०७८/७९ को कर संकलन अभिलेख राख्ने व्यवस्था गर्ने पछिल्लो वर्षमा अधिल्लो वर्षको वक्यौता तथा जरिवाना समेत असुल उपर गर्ने व्यवस्था गर्ने ।
- कुनै व्यवसायीले यस कार्यविधि बमोजिम नगरपालिकालाई तिर्न वा बुझाउन पर्ने रकम सिधै नगरपालिकामा बुझाउनको लागि नगरपालिकालाई अनुरोध गरेमा नगरपालिकाले नियमानुसार कर लिन सक्नेछ ।
- व्यवसाय करको दर तथा दायरा वृद्धिको लागि सार्वजनिक निजि साझेदारी प्रवर्द्धन समिति मार्फत नगरपालिकाको राजश्व परामर्श समिति हुँदै नगरपालिकामा पेश गर्ने ।
- यस पूर्व नै व्यवसाय छोडी सकेका तर नगरपालिकाको रेकर्डमा बक्यौता देखिएका व्यवसायको हकमा सार्वजनिक निजि साझेदारी समितिले नगरपालिकालाई उपयुक्त सुझाव दिने ।
- नयाँ व्यवसाय दर्ता र पुराना व्यवसाय नविकरणमा दुवै पक्षको सक्रियता बढाउने तथा पहल गर्ने ।
- व्यवसाय कर तथा घर बहाल कर अधिकतम असुली गर्दा व्यवसायीको प्रोत्साहन र व्यवसाय प्रवर्द्धनको लागि उपलब्ध साधन स्रोतको परिचालन गर्ने
- व्यवसाय करको संकलन काउन्टर बुद्धभूमि उद्योग वाणिज्य संघले उपयुक्त स्थानमा गर्नेछ । साथै उक्त काउन्टरको व्यवस्थापकीय कार्य बुद्धभूमि उद्योग वाणिज्य संघले गर्नेछ ।
- व्यवसाय कर असुलीको लागि आवश्यक पर्ने कोठा, काउन्टर, कम्प्युटर, प्रिन्टर

तथा फर्निचर बुद्धभूमि उद्योग वाणिज्य संघले व्यवस्था गर्ने र अन्य आवश्यक पर्ने रसिद, दर्ता रजिष्टर, अभिलेख किताब, प्रमाण पत्र तथा निवेदनहरू स्टेशनरी सामाग्री नगरपालिका कार्यालयबाट उपलब्ध गराउने । कर संकलन गर्दा नगरपालिकाबाट प्रमाणित रसिदमात्र प्रयोग गर्नुपर्नेछ ।

- नगरक्षेत्रबाट वार्षिक रुपमा उठेको व्यवसाय कर तथा घर बहाल कर रकम नगरपालिकाले तोकेको बैकमा दैनिक रुपमा जम्मा गर्नुपर्नेछ ।
- माथि उल्लेखित शर्तहरू बाहेकका अन्य विषयमा बुद्धभूमि नगरपालिका र बुद्धभूमि उद्योग वाणिज्य संघबीचको समझदारी बमोजिम हुनेछ ।

६. विवाद समाधान :

सार्वजनिक निजि साझेदारी कार्ययोजना संचालन, व्यवसाय कर र घर बहाल कर असुलीका सन्दर्भमा कुनै विवाद उत्पन्न भएमा सार्वजनिक निजि साझेदारी सहजिकरण समितिले समाधानको प्रयास गर्नेछ तर उक्त समितिबाट समाधान हुन नसकेका विषयवस्तुहरू नगर कार्यपालिकाबाट समाधान हुनेछ ।

७. जोखिम व्यवस्थापन :

यस परियोजना संचालनको क्रममा आई पर्ने हरेक प्रकारका जोखिमको न्यूनीकरणका लागि बुद्धभूमि उद्योग वाणिज्य संघले पहल गर्नेछ । नगरपालिका कार्यालयले जोखिम न्यूनीकरणका लागि आफ्नो श्रोत, साधन र क्षमताको आधारमा बुद्धभूमि उद्योग वाणिज्य संघलाई आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउनेछ ।

८. संकलित कोषको व्यवस्थापन :

दैनिक रुपमा संकलन भएको कर रकम नगरपालिकाको आन्तरिक राजस्व खाता नं. ०४४००५५९९७६०००१२ मा दैनिक रुपमा आम्दानी बाँधी हिसाब राखिने छ । सो को विवरण मासिक रुपमा दुवै निकायमा पेश गर्नु पर्नेछ । प्रत्येक ४ महिनासम्म संकलन भएको रकमको हिसाब गरी कुल संकलित रकमलाई एकसय प्रतिशत मानी ८० (असी) प्रतिशत नगरपालिका आफैले राख्ने, १५ (पन्ध्र) प्रतिशत रकम राजश्व संकलन व्यवस्थापन बापत बुद्धभूमि उद्योग वाणिज्य संघलाई अनुदान स्वरूप उपलब्ध गराउने र बाँकी रहेको ५ (पाँच) प्रतिशत व्यवसाय प्रवर्द्धन कोषमा जम्मा गरिनेछ ।

९. कोषको परिचालन :

व्यवसाय कर बाँडफाँडबाट व्यवसाय प्रवर्द्धन कोषमा जम्मा भएको रकम नगरक्षेत्रभित्र कर अभ्यास प्रवर्द्धन, कर शिक्षा तथा व्यवसाय प्रवर्द्धनको लागि खर्च गरिनेछ । यसरी खर्चको योजना बनाउदा नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत समेतको उपस्थितिमा बनाउनु पर्नेछ यसरी बनेको योजना राजस्व परामर्श समिति मार्फत नगरपालिकामा जानकारी गराउनु पर्नेछ । व्यवसाय प्रवर्द्धन कोष र सोको सञ्चालन नगरपालिकाले तोकेको एकजना अधिकृतस्तरको प्रतिनिधि र बुद्धभूमि उद्योग वाणिज्य संघले तोकेको व्यक्तिबाट सञ्चालन हुनेछ । यस कोषबाट व्यवसाय प्रवर्द्धनको लागि तयार गरिएका कार्यक्रम सार्वजनिक निजि साझेदारी सहजिकरण समितिले स्वीकृत गरेपश्चात कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१०. नविकरण

यस करार बमोजिमका कार्यहरुको प्रभावकारीताका आधारमा प्रत्येक १ एक वर्षमा कार्यअवधि थप गर्दै लगिनेछ ।

बुद्धभूमि नगरपालिकाको तर्फबाट

दस्तखत :

नाम :

पद : नगर प्रमुख

मिति :

बुद्धभूमि उद्योग वाणिज्य संघको तर्फबाट

दस्तखत :

नाम :

पद : अध्यक्ष

मिति :

रोहबर

बुद्धभूमि नगरपालिकाको तर्फबाट प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

बुद्धभूमि उद्योग वाणिज्य संघको तर्फबाट प्रतिनिधि

आज्ञाले

केशवराज सुवेदी

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत